

FRANSA, İNGİLTERE VE TÜRKİYE'DE UYGULANMAKTA OLAN İLKÖĞRETİM YABANCI DİL ÖĞRETİM PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI*

 Mehmet Fatih URGEL^a

 Recep ÖZKAN^b

Öz

Bu çalışmanın amacı; Fransa, İngiltere ve Türkiye'de ilköğretim okullarında uygulanan yabancı dil öğretim programlarının karşılaştırmalı olarak incelenmesidir. Araştırmada, ülkelerin yabancı dil öğretim programlarını karşılaştırmak amacıyla betimsel model kullanılmıştır. Bu doğrultuda Fransa, İngiltere ve Türkiye'de ilköğretim okullarında uygulanan yabancı dil öğretim programlarının genel özellikleri, yapısı ve işleyiş, hedef ve davranışlar, içerik, eğitim durumları, sınav durumları açısından benzerlikler ve farklılıklar olarak belirlenmiştir. Veri kaynağı oluşturulurken amaçlı örnekleme tekniklerinden biri olan ölçüt örnekleme tekniği kullanılmıştır. Araştırma verilerinin elde edilmesinde nitel veri toplama yöntemlerinden doküman incelemesi tekniği kullanılmış, verilerin analizinde ise betimsel analiz yöntemi kullanılarak veriler karşılaştırılmıştır. Araştırmanın sonucunda yabancı dil öğretim programları incelendiğinde ilkokullar dahil olmak üzere tüm eğitim seviyelerinde kullanılan farklı yöntemlerin, bireylerin yabancı dil kullanma yeterliliği üzerinde farklı etkileri olduğu gözlemlenmiştir. Yabancı dil öğretimi sürecinde tek bir yöntemin yeterli olmadığı, bu süreçte takip edilen öğretim programları başta olmak üzere öğretmen eğitimi, materyal seçimi, ders kitapları ve yabancı dil öğrenmeye başlama yaşı gibi faktörlerinde etkili olduğu sonucuna varılmıştır. **Anahtar kelimeler:** İlköğretim, Karşılaştırmalı eğitim, Yabancı dil eğitimi, Yabancı dil öğretim programı.

COMPARISON OF PRIMARY SCHOOL FOREIGN LANGUAGE CURRICULUM IMPLEMENTED IN FRANCE, ENGLAND AND TURKEY

Abstract

The purpose of this study is to comparatively examine the foreign language teaching programs implemented in primary schools in France, England, and Turkey. In the research, a descriptive model was used to compare the foreign language teaching programs of the countries. In this context the general characteristics, structure and operation, objectives and behaviours, content, education status, and testing situations of foreign language

* Bu makale, birinci yazarın ikinci yazar danışmanlığında yürüttüğü "Fransa, İngiltere ve Türkiye'de İlköğretim Yabancı Dil Öğretim Programlarının Karşılaştırılması" adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

^a Yük. Lis. Öğr., Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, mehmetfatihurgel38@gmail.com

^b Prof. Dr., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, recepozkan33@hotmail.com

Makale Geliş Tarihi: 28.09.2023, Makale Kabul Tarihi: 11.12.2023

teaching programs implemented in primary schools in France, England, and Turkey were determined in terms of similarities and differences. Criterion sampling technique, which is one of the purposive sampling techniques, was used to create the data source. The document examination technique, one of the qualitative data collection methods, was used to obtain research data, and the data were compared using descriptive analysis method. As a result of the study, it was observed that different methods used in foreign language teaching at all levels, including primary schools, have different effects on individuals' foreign language proficiency. It was concluded that a single method is not sufficient during the foreign language teaching process and that factors such as education programs followed during foreign language education, teacher training, material selection, textbooks, and age of starting to learn a foreign language are effective.

Keywords: Comparative education, Foreign language teaching program, Foreign language education, Primary education.

Giriş

Dünya, ekonomik, sosyal ve eğitim alanlarında sürekli ve olağanüstü bir hızla değişmektedir. Yapılan değişimlere ayak uydurabilmek, çağın gerisinde kalmamak ve küreselleşen dünyanın bir parçası haline gelebilmek için bu hıza yetişmek ve yakından izlemek gerekmektedir. Son zamanlarda gerçekleştirilen hızlı değişimler, toplumların dünyaya açılmasını ve uluslararası ilişkilerin de giderek artan bir hızla gelişmesine yol açmaktadır. Bunu gerçekleştirecek olan en önemli faktörlerden birisi ise kuşkusuz “dil” dir. Toplumların karşılaştığı sosyal, kültürel, ekonomik, politik ve eğitim alanındaki sorunların önemli bir bölümünün çözümü yabancı bir dil bilmekle gerçekleştirilebilir. Bu alanlarda insanların kendi ana dilleri ile iletişim kurmaları uluslararası düzeyde yetersiz kalmakta ve yabancı dil öğrenme ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Uluslararası ilişkilerin daha yoğun ve yaygın hale gelmesi ve kitle iletişim araçlarının gelişmesi de yabancı dil öğrenmeye olan ihtiyacı büyük ölçüde artırmıştır (Aldım, 2018).

Farklı coğrafyalarda yaşayan, farklı milletlere mensup ve farklı kimliklere sahip olan insanların birbirleriyle bilgi alışverişi yapabilmek, ekonomik ilişkilerini yürütebilmek, kendi düşünce ve fikirlerini ifade edebilmek için iletişim kurma noktasında ortak bir paydada buluşmaları gerekmektedir. *Bu gerekçeyle toplumların geçmişten içinde bulunduğumuz çağa kadar eğitim sürecinin her kademesinde yabancı dil eğitimine büyük önem verdiği görülmektedir.* Yabancı dil eğitimi, bilgi ve teknoloji alanları başta olmak üzere toplumların ilerlemesine katkı sağlayacak birçok alanda yenilikçi gelişmenin vazgeçilmez bir parçası olmaktadır (Acıroğlu, 2020).

Yabancı dil öğrenimi, diğer öğrenim alanlarından farklı olması ve hedef kazanımlarının eğitim ile mümkün olması bakımından birincil olarak okul ortamında öğrenilmesi gereken bir beceridir. Çünkü yabancı dil öğrencilerin akademik, toplumsal ve mesleki alanlarda gelişimlerine katkıda bulunmak amacıyla anadilleri dışında öğretilen bir alan olarak sunulmaktadır. Hedefler açısından birbirlerinden küçük farklılıklar gösterse de dünya genelindeki ülkeler, yabancı dil öğrenimini bir gereklilik olarak görmekte ve daha nitelikli bir yabancı dil eğitimi için öğretim programlarını sürekli olarak güçlendirmeye çalışmaktadır (Tok, 2006).

Yabancı dil öğrenimi, sadece dilbilgisi kurallarını ezberlemekle sınırlı değildir. Aynı zamanda, o dili etkili bir şekilde kullanabilme becerilerine de sahip olmak önemlidir. Yukarıda bahsedildiği gibi yabancı dil öğretiminin temel hedefi, öğrencilere hedef dilde dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini kazandırmaktır. Yabancı dil öğretiminde, ana dili öğrenirken olduğu gibi, doğal bir sırayı takip ederek dört temel dil becerisini geliştirmek önemlidir (Çakmak, 2001).

Yabancı dilin dört temel becerisi aşağıdaki gibi tanımlanmıştır:

Dinleme Becerisi: Dinleme becerisi, yabancı dil öğreniminde konuşma becerisinden önce öğrenilmesi gereken bir beceri olarak kabul edilmektedir. Çünkü öğrencilerin, hedef dili konuşan birini duymadan önce konuşmaları beklenmemektedir. Dinleme becerisi, yabancı dil öğretiminde gelişimi zor bir beceri olmakla birlikte, öğrencilerin yabancı dildeki sesleri tanımaları, tonlama ve vurgu ile anlam değişikliklerini fark etmeleri ve konuşmacının mesajını tam ve doğru bir şekilde anlamalarını sağlaması için öncelikli olarak geliştirilmesi gereken beceridir (Çakmak, 2001).

Konuşma Becerisi: Dört dil becerisi arasında, öğrencilerin öğrendikleri dili iletişim ortamlarında anlaşılır bir şekilde kullanabilmesi en önemli beceri olarak kabul edilir. Konuşma; duygu, düşünce, tasarım ve isteklerin sözlü olarak ifade edilmesi anlamına gelir. Bir konuyu zihinde tasarladıktan sonra karşdakine sözel olarak aktarmak demektir. Gerçekte bir dili bilmek, dört beceriyi de içermektedir. Ancak, yabancı dil öğrenen kişiler genellikle konuşma becerisine diğer becerilerden daha çok önem verirler. Bu nedenle, yabancı dil derslerinde öğrencilerin kendilerini ifade etmeleri en önemli konudur (Çakmak, 2001).

Okuma Becerisi: Okuma becerisi; yazılı metinleri anlama, yorumlama ve analiz etme sürecidir. Bu beceri, okuyucunun kelime dağarcığını genişletmesi, cümle yapılarını anlaması, bağlamsal ipuçlarını kullanabilmesi ve okuduğu metni doğru bir şekilde anlamlandırabilmesi ile ilgilidir. Okuma becerisi, yabancı dil öğrenirken öğrencilerin dil öğreniminde önemli bir yer tutar. Bu becerinin geliştirilmesi, öğrencilerin dil öğreniminde daha fazla kelime öğrenmesine, dilbilgisi kurallarını anlamalarına ve dildeki bağlantıları daha iyi kavramalarına yardımcı olur (Çakmak, 2001).

Yazma Becerisi: Dil öğretimi sırasında öğrencilere kazandırılan dört temel beceriden biri de yazma becerisidir. Yazma; düşüncelerimizi, tasarımlarımızı ve deneyimlerimizi yazılı olarak ifade etme işidir. Okuma, dinleme ve konuşma becerileri gibi, yazma da dil öğreniminde önemli bir rol oynar. Yazma becerisi sınıfta öğrencilere doğru ve anlamlı bir şekilde yazabilme becerisi kazandırmayı amaçlar. Bu sayede öğrenciler, imla kurallarına uygun olarak yazı yazabilme yetenekleriyle birlikte, içerik açısından da doğru ve etkili bir şekilde yazı yazabileceklerdir (Çakmak, 2001).

Yapılan bu çalışmanın sonucunda elde edilecek bilgilerin kapsamlı bir şekilde incelenmesiyle Fransa ve İngiltere'nin yabancı dil alanındaki tecrübelerinin gözden geçirilmesinin Türkiye'de yabancı dil öğretiminde yaşanan problemleri çözmede fayda sağlayacağı ve ülkemizin sosyal, kültürel ve ekonomik gelişiminde daha iyi seviyelere getirilebileceği hususunda önemli olabileceği düşünülmektedir.

A. TÜRKİYE’DE YABANCI DİL ÖĞRETİMİNİN GENEL DURUMU

Türkiye’de yabancı dil öğretimine geçmişten içinde bulunduğumuz çağa her dönemde önem verilmiştir. Yabancı dil öğretim programlarının geliştirilmesi ve yabancı dil kitaplarının yenilenmesi, yabancı dil dersi öğretmenlerinin daha fazla sayıda atanması ve ortaöğretimde öğrencilere ikinci yabancı dil seçeneği sunulması, bu konuda yapılan iyileştirmelerin göstergesidir. Türkiye’nin jeopolitik konumu ve doğu-batı kültürleri arasındaki bağlantı rolü, ülkenin etkili bir yabancı dil öğretimi konusunu önemsemesi gerektiğini ortaya koymaktadır (Haznedar, 2010).

Türk eğitim sistemindeki 8+4 eğitim modelinden 4+4+4 modeline geçiş yapılması ile İngilizce öğretimi artık 2. sınıftan itibaren başlamaktadır. Bu nedenle, 2. ve 3. sınıfları kapsayan yeni bir program hazırlanması gerekli olmuştur. Güncellenen yabancı dil programı ile temel dil becerileri ve bu dört beceride yeterliliğin geliştirilmesine odaklanılmaya başlanmıştır (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2017).

Yabancı dil dersinin içeriği yeniden hazırlanırken CEFR’ in (Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı) prensipleri yakından takip edilmiştir. Bu program özellikle öğrencilerin yabancı dilde akıcılığı, yeterliliği ve dilin kalıcılığını desteklemek için öğrencilerin edindikleri bilgileri gerçek hayatta uygulamalarının gerekliliği üzerinde durmaktadır. Dil öğretiminde sadece teorik bilgi vermek yerine yabancı dili bir iletişim aracı olarak deneyimlemelerine olanak tanıyan eylem odaklı yaklaşım uygulanmaya çalışılarak, tüm sınıf etkileşimlerinde yabancı dilin etkin bir şekilde kullanımı vurgulanmaktadır (MEB, 2017).

Son yapılan değişikliklerle öğrenciler 2. sınıftan itibaren İngilizce dersi almaktadırlar. İngilizce dersleri 2, 3 ve 4. sınıflarda haftada 2 saat, 5 ve 6. sınıflarda 3 saat ve diğer kademelerde ise haftada 4 saat şeklinde verilmektedir. Anadolu liselerinde öğretilen ikinci yabancı dil ağırlıklı olarak Almanca’dır. Yabancı dil sınıfı olan liselerde ise 10, 11 ve 12. sınıflarda İngilizce dersleri haftada 14 saat, diğer bir yabancı dil dersi ise seçmeli olarak haftada 2 saat verilmektedir.

Tablo 1. İlkokul 2. sınıftan lise 12. sınıfa kadar zorunlu İngilizce ders saatleri

Sınıf	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10	11.	12.
Haftalık Ders Saati	2	2	2	3	3	4	4	4+2	4+2	4+2	4+2
Yıllık Toplam Ders Saati	72	72	72	108	108	144	144	216	216	216	216

(MEB, 2022)

Türkiye’de yabancı dil eğitimi konusunda yapılan değişiklikler sadece ders saatleri ile sınırlı kalmamıştır. Haftalık ders saatlerinin artırılması, ders içeriğinin yenilenmesi, sınıf öğrenci yoğunluğunun azaltılması ve derslerde teknoloji kullanımının yaygınlaştırılması gibi gelişmeler olmasına rağmen, yabancı dil öğrenimi konusunda hala devam eden önemli sıkıntılar yaşandığı görülmektedir. Education First (EF) tarafından yapılan İngilizce Yeterlilik Göstergesi çalışması, Türkiye’nin 2022 yılında toplam 111 ülke arasında 64. sırada yer aldığını ortaya koymuştur (EF EPI, 2022). Türkiye’deki İngilizce öğretimi ve öğrenimindeki problemlerin en önemli nedeni olarak, öğretimde konuşma becerisine yeterince önem verilmemesi ve dil bilgisi odaklı bir yaklaşımın benimsenmesi gösterilmektedir. Ayrıca, teoride öğretim programı öğrenci merkezli hazırlanmasına

rağmen uygulamada bu hususta eksikliklerin bulunması, öğretmen merkezli bir yaklaşımın izlenmesi, okulların büyük bir kısmında yabancı dil laboratuvarının bulunmaması ve dil öğretimine özgü materyallerin eksikliği sebebiyle yabancı dil öğretimi konusunda altyapının yetersiz olması, öğrencilere hedef dilin kültürünün yeterince tanıtılmamasından kaynaklı yabancı dil öğrenimine yönelik kültürel farkındalık eksikliği ve sınav odaklı eğitim anlayışı gibi nedenlerden dolayı Türkiye yabancı dil öğretimi konusunda Avrupa ülkelerinin gerisinde kalmaktadır (Özmat, 2017).

Öğrencilerin yabancı dil öğretiminin her aşamasında konuşma becerisini tam, mantıklı ve akıcı bir şekilde kazanmaları amaçlanmalıdır. Ne yazık ki, okullarda iletişim için harcanan zamanın az olması ve konuşma becerisinin ihmal edilmesi, öğrencilerin yabancı dil derslerinden sıkılmasına neden olabilmektedir. Bu nedenle, yabancı dil öğrenimini eğlenceli hale getirmek için öğretmenlerin dersleri sadece teorik bilgilerin verildiği bir süreç algısından çıkararak, öğrencilerin dili eğlenerek öğrenmelerini sağlamaları gerekmektedir (Demirel, 2021). Ayrıca, yabancı dil öğrenimi sırasında öğrencilerin hata yapmalarına ve bu hatalardan öğrenmelerine izin verilmelidir. Dil kalıbı eğitimi de bir sorun olabilir, çünkü öğrenciler aşırı derecede doğru kullanmaya odaklanarak motivasyonlarını kaybedebilirler. Hatalar, öğrencilerin öğrenme sürecinde önemlidir ve hataların hoş görüldüğü bir öğrenme ortamı oluşturulması gerekmektedir. Bu ders ortamının oluşturulması ise yabancı dil öğretmenlerinin sorumluluğundadır (Acat, 2009).

Eğitim süreçlerin tümünde olduğu gibi yabancı dil öğretiminde de, öğrencilerin katılımı ve motivasyonu büyük bir öneme sahiptir. Bu nedenle öğretmenin yaklaşımı, kullanılan yöntemler, geri bildirim ve düzeltme döngüsü, sınıf yönetim tarzı, ölçme-değerlendirme faaliyetleri öğrencilerin derslere katılımını arttıracak ve bu katılımı devam ettirecek nitelikte olmalıdır.

B. YABANCI DİL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

Yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntemler birçok unsura bağlı olarak geliştirilmiştir. Bu unsurlar arasında genel olarak bireyin yaşı, kişisel özellikleri, sosyokültürel çevresi ve ekonomik durumu yer almaktadır. Bundan dolayı, yabancı dil öğretiminde tek bir öğretim yönteminin kullanılması yeterli olarak görülmemiş, sınıftaki dil öğretim faaliyetleri sırasında kullanılan ana yöntemlere ilave olarak dersin ya da işlenen ünitenin gerekliliklerine göre diğer yöntem ve tekniklerden de yararlanılır. Eğitimin ilk kademelerinden itibaren öğrencilere yabancı dil öğretimi için geliştirilen yöntem ve teknikler, dilin dört temel becerisinin yeterli bir biçimde kazandırılmasını amaçlamaktadır (Chomsky, 1966).

1982 yılında Avrupa Konseyi ve MEB tarafından “Yabancı Dil Öğretim Programları” başlıklı seminerde belirlenen Avrupalı ve Türk uzmanların birlikte kabul ettiği, yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntemlerden bazıları aşağıdaki maddeler halinde sıralanmıştır (Demirel, 2021):

1. Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi (Grammar-Translation Method)
2. Doğrudan Öğretim Yöntemi (The Direct Method)
3. Doğal Yöntem (Natural Approach)
4. Kulak-Dil Alışkanlığı Yöntemi (The Audio-Lingual Method)

5. İletişime Dayalı Yöntem (Communicative Teaching Method)
6. Bilişsel Öğrenme Yaklaşımı (Cognitive-Code Approach)
7. Seçmeli Yöntem (Eclectic Method)

C. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışmanın amacı; Fransa, İngiltere ve Türkiye’de ilköğretim yabancı dil öğretim programlarının karşılaştırmalı olarak incelenmesidir. Araştırmada, Fransa, İngiltere ve Türkiye’de ilköğretim okullarında uygulanan yabancı dil öğretim programlarının genel özellikleri, yapısı ve işleyişi, hedef ve davranışları, içerik, eğitim durumları ve sınav durumları açısından incelenerek benzerlikler ve farklılıklar belirlenmiştir.

1. Araştırmanın Problemi

Bu araştırmanın ana problem cümlesi, “Fransa, İngiltere ve Türkiye’de uygulanan ilköğretim yabancı dil öğretim programlarının benzerlikleri ve farklılıkları nelerdir?” şeklinde oluşturulmuştur. Araştırmanın alt problemleri ise aşağıdaki maddeler halinde sıralanmıştır:

1. Türkiye, İngiltere ve Fransa’daki ilköğretim yabancı dil öğretim programları arasında hedefler yönünden benzerlik ve farklılıklar nelerdir?
2. Türkiye, İngiltere ve Fransa’daki ilköğretim yabancı dil öğretim programları arasında içerik yönünden benzerlik ve farklılıklar nelerdir?
3. Türkiye, İngiltere ve Fransa’daki ilköğretim yabancı dil öğretim programları arasında öğretim süreçleri yönünden benzerlik ve farklılıklar nelerdir?
4. Türkiye, İngiltere ve Fransa’daki ilköğretim yabancı dil öğretim programları arasında değerlendirme sistemleri yönünden benzerlik ve farklılıklar nelerdir?

2. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma, Türkiye, Fransa ve İngiltere ilköğretim okullarında yürürlükte olan yabancı dil öğretim programlarıyla, Türkiye, Fransa ve İngiltere’de ulaşılabilen kaynaklarla sınırlandırılmıştır.

D. YÖNTEM

1. Araştırmanın Modeli

Türkiye, Fransa ve İngiltere’deki ilköğretim yabancı dil öğretim programlarının karşılaştırılması amaçlandığından bu araştırma karşılaştırmalı eğitim araştırmasıdır. Karşılaştırmalı eğitim araştırmaları, farklı ülkelerdeki eğitim sistemlerinin benzerliklerini ve farklılıklarını tanımlayarak kuramsal ve pratik bilgiler sunarak toplumların eğitim-öğretim faaliyetleri hakkında yararlı öneriler sunmayı amaçlamaktadır (Türkoğlu, 1985).

Karşılaştırmalı eğitim araştırmaları, yapılan çalışmanın hedeflerine ve kapsamına göre nitel ve nicel araştırma yöntemlerinden yararlanabilmektedir. Bu tür araştırmalar, farklı yaklaşımlar sunarak,

çeşitli ülkelerin, bölgelerin tarihsel süreç içinde uygulanan eğitim sistemlerini tamamen veya kısmen karşılaştırarak benzerliklerini ve farklılıklarını belirleyerek, bu sistemlerin teorik ve pratik yönlerinden, eğitim politikalarından, planlamasından ve reformlarından yararlanmayı amaçlarlar. Karşılaştırmalı eğitim çalışmalarında, değerlendirilen bileşenler ayrı ayrı ve bir arada ele alınarak çeşitli yaklaşımlar kullanılır (Karasar, 2002).

Bu çalışmada karşılaştırmalı eğitim türlerinden yatay yaklaşım kullanılmıştır. Ülkelerin yabancı dil öğretim programlarını karşılaştırmak amacıyla, çalışmada belirlenen konudaki mevcut durumları araştırarak sonuca ulaşmayı hedefleyen betimsel model kullanılmıştır. Türkiye, Fransa ve İngiltere eğitim sistemleri ve yabancı dil öğretim programları analiz edilerek üç ülkenin ilköğretim yabancı dil öğretim programları hedef, içerik, öğretim süreçleri ve değerlendirme sistemleri birebir karşılaştırılmıştır.

2. Çalışma Grubu

Çalışma evrenini, AB ülkeleri arasındaki gelişmişlik seviyeleri ve köklü eğitim sistemlerine sahip olmaları bakımından uluslararası alanda aldıkları konumdan dolayı seçilen Fransa ve İngiltere'nin ilköğretim yabancı dil öğretim programları ile Türkiye'nin ilköğretim yabancı dil öğretim programı oluşturmaktadır. Araştırma nitel bir araştırma olduğu için, genelleme yapmak yerine olgular parçalara ayrılarak çalışılarak ve olası çeşitlilikler, farklılıklar ve ayrılıklar dahil edilerek bütüncül bir resim elde etmek amaçlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Ayrıca yabancı dil öğretimi yaşam boyu devam eden bir süreç olduğu için araştırma kapsamında ilköğretim yabancı dil programları ile birlikte genel eğitim sistemleri ve ilgili ülkelerde eğitimden sorumlu kurumlar ve sosyal yaşamı oluşturan diğer bileşenler de araştırmaya dahil edilmiştir. Bu nedenle araştırmada bir örneklem tayinine gidilmemiştir.

3. Veri Toplama Aracı ve Verilerin Toplanma Süreci

Bu araştırmadaki veriler toplanırken nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılacak konu hakkında bilgi ve açıklamalar sunan yazılı materyallerin analizinden oluşmaktadır. Nitel araştırmalarda, doküman incelemesi diğer veri toplama yöntemleri ile birlikte kullanılabilmesi gibi, tek başına bir veri toplama yöntemi olarak da kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Türkiye, Fransa ve İngiltere eğitim sistemleri ve yabancı dil öğretim programları ile ilgili verilerin toplanması aşamasında öncelikli olarak ilgili ülkelerin milli eğitim bakanlıklarının resmi web sayfalarından ve kaynaklarından yararlanılmıştır. Ayrıca tez, kitap, dergi ve makale gibi basılı bilimsel kaynaklar yanında internete dayalı kaynaklardan da yararlanılmıştır. Bu şekilde karşılaştırma yapılarak elde edilen sonuçlar yorumlanmıştır.

4. Verilerin Analizi

Türkiye, Fransa ve İngiltere ile ilgili basılı ve internet yoluyla bulunan kaynaklar doküman incelemesi yoluyla özelliklerine göre ayrılmış, benzer ve farklı yönler saptanmıştır. Benzer ve farklı özellikler ayrı ayrı tanımlandıktan sonra bu bulgular tablo haline getirilmiştir. Sırasıyla araştırmanın dört alt amacına yönelik ilköğretim yabancı dil öğretim programları ile ilgili veriler sunulmuş ve bazı

değişkenler göz önünde bulundurularak (hedef, içerik, öğretim süreçleri ve değerlendirme sistemleri) karşılaştırma yapılmış ve programlar arası benzerlik ve farklılıklar belirlenmiştir.

E. BULGULAR VE YORUM

Tablo 2. Fransa, İngiltere ve Türkiye’de İlköğretim Yabancı Dil Öğretim Programlarının Hedefler Açısından Karşılaştırılması

FRANSA	<p>Fransa’da yabancı dillerin öğretimi ile ilgili kuram ve yaklaşımlar ulusal programlara dayanmaktadır. Öğrencilerden Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı tarafından belirlenen A1 seviyesinde tüm becerileri kazanmaları, A2 seviyesinde de okuma becerisinde belirlenen seviyeye gelmeleri hedeflenmektedir. İlköğretim kademesinde yabancı dil öğretim programının temel amacı; öğrencilere hedef dilde temel sözel iletişim becerilerini kazandırmaktır (Ministère de l’Education Nationale et de la Jeunesse et des Sports, 2019).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bu kademedeki yabancı dil öğretim programının genel hedefleri aşağıda maddeler halinde verilmiştir; • Verilen bir diyalogdan yola çıkarak sınıfta oluşturulan gruplarla çalışma yapma ve kendini ifade etme, • Öğrendikleri ifadeleri kullanarak farklı gündelik konuşmalara katılma ve pratik yapma, • Öğrendikleri yabancı dilin konuşulduğu ülkelerin kültürlerine de ilgi duyma, • İnsanların yavaş ve tane tane konuşmaları halinde kendisi, ailesi ve yakın çevresi hakkında yaygın olarak kullanılan kelime ve ifadeleri kolaylıkla anlayabilme, • Basit ifadeler kullanarak kurduğu cümlelerle kendini, yaşadığı ortamı ve yakın çevresindeki insanları tarif edebilmek.
İNGİLTERE	<p>Bu kademe öğrenciler herhangi bir modern yabancı dili veya artık kullanılmayan antik bir dili (Latince ve Eski Yunanca) öğrenmeyi seçebilirler. Öğrencilerin, gündelik hayatta karşılaşılabilecekleri durumlar üzerinde durularak, konuşma ve yazma dilinde duygu, görüş ve fikirlerini zorlanmadan aktarmaları sağlanmaya çalışılır. Bu şekilde öğrenciler derslerde öğrenmiş oldukları sözcük ve dilbilgisi yapılarını kullanarak edinmiş olduğu bilgileri derinleştirme ve sağlamlaştırma olanağı bulurlar (UK Department for Education, 2013).</p> <ul style="list-style-type: none"> • İngiltere’de ilköğretim yabancı dil öğretiminin genel hedefleri şu şekilde sıralanabilir; • Hedef dilde yapılan gündelik konuşmalara katılmak ve sorulan basit sorulara cevap vermek, • Sınıf içinde öğrenciler arasında yapılan basit tartışmalar sırasında, soru sorma dahil olmak üzere, söylemek istediklerini iletmenin yollarını bulmak, • Sınıf içi diyalog çalışmaları yardımıyla zamanla artan bir güven, akıcılık ve doğallıkla konuşmaya başlamak ve aynı zamanda telaffuz ve tonlama hatalarını düzeltmek, • Öğrencilere dinleme çalışmaları yaptırılarak yazılı olarak öğrenmiş olduğu kelime ve basit cümle kalıplarının telaffuzunu ve tonlamasını öğretmek ve pratik yaptırarak geliştirmek, • Kelime hazinelerini genişletmek ve bunun için gerektiğinde sözlük de kullanarak önceden çalışılmış metinlere eklenen yeni kelimeleri anlamak ve dil becerilerini geliştirmek, • Öğrenilen dile özgü temel dil bilgisi kurallarını (dişil, eril ve nötr isimler vb.), dilin temel özelliklerini ve kalıplarını ve bunların nasıl kullanılacağını öğrenmek ve ana dilleri ile olan benzerlik ve farklılıklarını anlayabilmek.
TÜRKİYE	<p>Türkiye’de ilköğretim kademesinde uygulanan yabancı dil öğretim programının dil öğretim seviyesi bakımından hedefi, öğrencilerin ilköğretim eğitimlerini tamamladıktan sonra dört temel dil becerisinde Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı’nın A1 ve A2 düzeyi için belirlemiş olduğu genel kazanımları elde etmelerini sağlamaktır. Programdaki hedefler öğrencilerin sosyal, bilişsel ve duyuşsal gelişimleri dikkate alınarak hazırlanmıştır. Yapararak-yaşayarak öğretim modeline göre belirlenen kazanımlar, öğrencilerin günlük hayatta kullanacakları basit ve kullanışlı dil işlevleriyle kendilerini ve düşüncelerini ifade edebilmelerini hedeflemektedir. Hedefler belirlenirken öğrencilerin seviyelerine göre dört dil becerisinde dengeli ve kazanım sırasına uygun bir dağılım yapılmasına dikkat edilmiştir (MEB, 2018).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Özet olarak 2-8. sınıflar için hazırlanan İngilizce öğretim programı öğrencilerin; • Yabancı dili doğal iletişim ortamlarında kullanmalarını sağlamayı, • İngilizceyi bir iletişim aracı olarak deneyimlemelerini, • Öğrencilerin farklı ihtiyaçlarını ve gelişim düzeylerini dikkate alarak İngilizceyi eğlenceli ve ilgi çekici hale getirmeyi, • CEFR’ in belirttiği çok dillilik ve çok kültürlülük vurgusuna paralel olarak birçok uluslararası dil ve kültürü araştırıp incelerken aynı zamanda kendi kültürüne de önem vermeyi öğretmeyi amaçlamaktadır.

Tablo 2’de görüldüğü gibi her üç ülkede öğretim programlarının okul ve sınıf düzeyinde uygulanabilmesi için ders programları ve yıllık planlar düzenlenmiştir. Fransa ve İngiltere’de bu programlar çerçeve programlar olup, ders planları öğretmenler tarafından öğrencilerin hazır bulunuşlukları ve sınıf koşulları göz önünde bulundurularak hazırlanmaktadır.

Türkiye ve Fransa’da hedefler belirlenirken CEFR hedefleri doğrultusunda dört dil becerisinin kazandırılmaya çalışıldığı görülmektedir. Ancak dört dil becerisinde ulaşılması beklenen hedefler bakımından ülkeler arasında değişiklikler bulunmaktadır. Fransa’da öğrencilere, A1 seviyesinde dört dil becerisini, A2 seviyesinde okuma ve yazma becerilerini, Türkiye’de öğrencilere A1 ve A2 seviyesinde dört dil becerisinin kazandırılmasını hedeflemektedir. İngiltere’de ise hedefler belirlenirken CEFR programından veya ulaşılması gereken hedef seviyelerinden bahsedilmemiştir.

Üç ülkenin programlarında hedefler belirlenirken öğrencilerin ne yapması gerektiğini belirtecek şekilde düzenlenmiştir. Ayrıca üç ülkenin de programı incelendiğinde, hedeflerin yabancı dili öğrenmeye yeni başlayan öğrencilere uygun olacak şekilde genel ve basit ifadelerden oluştuğu görülmektedir. Bu nedenle belirlenen hedeflerin öğrencilerin seviyelerine uygun olduğu söylenebilir.

Türkiye’de ilköğretim sonunda öğrencilerin dört dil becerisinde de A2 seviyesine ulaşmaları hedeflenmektedir. Fransa’da dört dil becerisinde A1 seviyesine, A2 seviyesinde de okuma-anlama becerisini kazanmaları beklenmektedir. İngiltere’de ise herhangi bir seviye bilgisinden bahsedilmemiştir.

Tablo 3. Fransa, İngiltere ve Türkiye İlköğretim Yabancı Dil Öğretim Programlarındaki İçerik Açısından Karşılaştırılması

FRANSA

Fransa’da ilköğretim kademesinde yabancı dil derslerinin içeriği, öncelikle konuşma becerisi olmak üzere dört dil becerisinde CEFR programında belirlenen A1 seviyesi kazanımlarına göre düzenlenmiştir. Ancak sınıf içi ve sınıf dışı alıştırmalar A2 seviyesindeki kazanımlarının bir kısmını da içerecek şekilde oluşturulmuştur. Öğrencilerden kazanmaları istenilen becerilerden ilki; konuşma becerisidir (Ministère de l’Education Nationale et de la Jeunesse et des Sports, 2020).

Bir yabancı dili öğrenmek için gerekli olan merak, dinleme, dikkat, ezber, özgüven gibi tutum ve davranışlar ilk olarak bu kademedeki geliştirilmeye çalışılır. Bu yüzden bu kademedeki alıştırmalar öğrencilerin çekinmeden ve hata yapmaktan korkmadan konuşma pratiği yapabilecekleri sınıf ortamlarında gerçekleşmelidir. (Ministère de l’Education Nationale, de l’enseignement supérieur et de la recherche, 2016).

- Fransa’da ilköğretim yabancı dil derslerinin içeriği aşağıda verilen özellikler dikkate alınarak hazırlanmıştır;
- Yabancı dilde yapılan basit ve kısa konuşmaların sürekli bir şekilde öğrencilere dinletilmesi ve tekrarlatılmasıyla öğrencilerin hedef dile olan yatkınlıklarının artırılması sağlanır.
- İçeriği oluşturan konu ve temalar öğrencilerin yaşına, ilgi alanlarına, hazır bulunuşluklarına ve bilişsel durumlarına uygun olarak hazırlanmış iletişim durumlarından oluşmaktadır.
- Bu kademedeki içerik, öğrencilerin gerçek hayat durumlarında kullanacakları ifadeler ve diyaloglardan oluşacak şekilde düzenlenmeye çalışılmıştır.
- Konular seçilirken kültürler arası farklılıklardan bahsedilerek, öğrencilerin dikkatini çekip merakını uyandırarak derse katılımlarını artırmak sağlanmaya çalışılır. Hedef dilin ait olduğu ülkelerin sosyal ve kültürel değerleri dil öğreniminin daha anlamlı ve dikkat çekici olması açısından öğretmenler tarafından dersin başlangıç kısmında kullanılabilir.
- Dilbilgisi kurallarının öğretimi yapılırken, seçilen içeriğin özelliğine göre tümevarım ve/veya tümdengelim yaklaşımlarından yararlanır. Hangi yöntemin kullanılacağına dersin hazırlanması aşamasında öğretmen tarafından karar verilir.

İNGİLTERE

İngiltere’de ilköğretim kademesinde yabancı dillerden birini öğrenmek isteyen öğrenciler için öğretim programında, gündelik hayatta karşılaşılabilecekleri durumları içeren alıştırmalarla konuşma becerisinin geliştirilmesi üzerine odaklanılmıştır. İçerik, öncelikli olarak temel dilbilgisi kurallarının öğretilmesine ve kelime dağarcığının genişliğine bağlı olarak, öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerindeki yeterliliklerini geliştirmeye yönelik hazırlanmıştır (Long & Danechi, 2022).

- Ders içeriğinin, öğrencilerin gündelik hayatta karşılaşılabilecekleri durumları ve hem konuşma hem de yazma dilinde duygu, düşünce ve görüşlerini zorlanmadan aktarmalarını sağlayacak alıştırmalar içermesine dikkat edilmiştir. Bu şekilde öğrenciler, derslerde öğrenmiş oldukları ses bilgisi ve dilbilgisi yapılarını kullanma imkanı bularak bilgilerini derinleştirme ve sağlamlaştırma olanağını bulurlar (DERA, 2015).
- İngiltere’de ilköğretim yabancı dil derslerinin içeriği aşağıda verilen özellikler dikkate alınarak hazırlanmıştır;
- Öğrenciler dijital materyaller (akıllı tahta, bilgisayar, tablet vb.) yardımıyla yapılan konuşma alıştırmalarını dikkatle dinlemek, sonrasında öğrendiklerini tekrar etmek yoluyla hedef dilin ses yapısına alışır ve kullandıkları kelimelerin doğru telaffuzunu öğrenir.
- Konuşma alıştırmalarına katılmak, kendisine sorulan basit ve kısa sorulara temel dilbilgisi yapılarını kullandığı yine basit ve kısa cümlelerle cevaplar vermek. Öğretmen bu aşamada takıldığı yerlerde küçük hatırlatmalar yaparak yardımcı olur.
- Öğrencilerin günlük hayat durumlarında sıkça kullanılan kelime ve ifadeleri yüksek sesle okumaları istenerek kelimelerin doğru telaffuzunu ve tonlamasını öğrenebilmeleri sağlanmaya çalışılır.
- Öğrencilere önceki derslerde öğrendiği kelimeler ile yeni öğrendiği kelimeler harmanlanarak genişletilip tekrar sunulur ve öğrencilerin gerektiğinde sözlük kullanmalarına izin verilerek kelime dağarcıklarını genişletmeleri sağlanır.
- Hem sözlü hem de yazılı olarak kendisini ve bir başkasını tanıtmak, yaşadığı yeri tarif etmek ve bir gününü anlatmaları istenir.
- Öğrencilerin hedef dile özgü temel dil bilgisi kurallarını, dilin temel özelliklerini ve kalıplarını ve bunların nerede/nasıl kullanılacağını ve ana dilleri ile olan fark ve benzerliklerini anlayabilmeleri, imla ve noktalama işaretlerini doğru kullanmaları ve gramer yapılarını öğrenmeleri ve kullanabilmeleri istenir.

TÜRKİYE

Türkiye’de ilköğretim kademesinde yabancı dil dersinin içeriği CEFR kapsamında belirlenen hedeflere ulaşılmasını sağlayacak şekilde düzenlenmiştir. Program içeriği oluşturulurken seçilen temalar/konular ve etkinlikler öğrencilerin zihinsel ve fiziksel gelişim özellikleri ve ilgi alanları dikkate alınarak belirlenmiştir. Konu ve temalar düzenlenirken “yakından uzağa/ bilinenden bilinmeyene” ilkeleri dikkate alınmıştır. İçerik, öğrencilerin yapacakları etkinlik ve görevleri ve hedef dilin kullanılacağı bağlamları kapsayacak şekilde hazırlanmıştır. Ayrıca program hazırlanırken bu yaş grubundaki öğrencilerin gelişimsel özelliklerinin yanı sıra yabancı dil alanında yapılan güncel kuramsal çalışmalar ve bilimsel araştırmalar incelenerek bu araştırmalarda önerilen ve yabancı dil öğrenme sürecini etkili bir biçimde destekleyecek iletişim odaklı ilke ve yaklaşımlar da dikkate alınmıştır (MEB, 2018).

- Türkiye’de ilköğretim yabancı dil derslerinin içeriği aşağıda verilen özellikler dikkate alınarak hazırlanmıştır;
- Öğrencilerin derste öğrendiklerini gerçek hayat durumlarında kullanmaları sağlanarak, dilde akıcılık, yeterlilik ve kalıcılığı kazanmaları üzerinde durulmaktadır.
- İletişim temelli program gereği, gerçekleştirilmesi hedeflenen iletişim durumlarına uygun içerik seçiminde sözcük, söz öbekleri ve ifadeler bir konu bütünlüğü içerisinde sunulmuştur.
- Her sınıf seviyesindeki öğrenciler bilişsel ve sosyal özellikler açısından birbirinden farklı olduğundan, seçilen konular, kullanılan öğretim yöntem, teknik ve materyaller de bu farklılıklar dikkate alınarak her sınıf seviyesine uygun olacak şekilde düzenlenmiştir.
- İlköğretimin ilk üç senesi konuşma ve dinleme becerilerini geliştirilmesini sağlayan alıştırma ve aktivitelerden oluşmaktadır. Bu aktiviteler bu yaş grubuna uygun şarkı ve oyunlardan oluşur. Diğer dil becerilerinin kazandırılmasına sonraki yıllarda başlanır.
- 2, 3 ve 4. Sınıfta içerik öğrencilerin konuşma ve dinleme becerilerini geliştirme üzerine odaklanmıştır. Bu sınıflardaki öğrenciler dili oyun, şarkı ve el işi etkinlikleri ile daha iyi öğrenirler. Bu aşamada okuma, yazma ve dilbilgisi öğrenimi üzerinde çok durulmaz.
- 5 ve 6. Sınıfta öğrenciler kısa metinler ile çalışarak okuma ve yazma becerilerini geliştirmeye başlarlar. Aynı zamanda kısıtlı yazma alıştırmaları (üyelik formu doldurmak, ad, soyad, doğum tarihi, ikamet adresi ve kişisel bilgileri içeren formlar) yapmaya başlarlar.
- 7 ve 8. Sınıftaki öğrenciler, önceki sınıflarda aldıkları temel bilgiler sayesinde, basit metinleri okumak ve anlayabilmek, kendileri ve arkadaşları hakkında kısa ve basit hikayeler yazmak gibi alıştırmalar yapacak seviyeye ulaşmış olurlar.

Tablo 3'te görüldüğü gibi içerik açısından karşılaştırma yapıldığında, Fransa ve İngiltere'de içeriğin daha genel, Türkiye'de ise daha ayrıntılı sunulduğu söylenebilir. Fransa ve İngiltere'de içeriğin seçiminde ve düzenlenmesinde içerik bazı ölçütlere bağlı kalınarak genel bir çerçeve şeklinde sunulmuş ve esneklik söz konusudur.

Üç ülkenin de yabancı dil öğretim programlarına bakıldığında, ilk sınıflarda içeriği oluşturan temaların öğrencilerin konuşma becerisinin kazandırılmasına yönelik alıştırmalara ağırlık verildiği görülmektedir. Öğrencilerin dili doğru telaffuz ve tonlama ile konuşmayı öğrenmeleri sağlanmaya çalışılmıştır. Diğer dil becerileri ve dilbilgisi kuralları ileriki sınıflarda öğretilmeye başlanmaktadır.

Her üç ülkenin programında da içeriği oluşturan konu ve temalar belirlenirken öğrencinin ilgi, ihtiyaç ve gelişim özellikleri göz önüne alınmış ve alıştırmalar seçilirken yakın çevresi ve günlük hayattan örnekler üzerinde durulmuştur.

Her üç ülkede içerik, belli aralıklarla konuların yeniden işlenmesi ve pekiştirilmesinin vurgulandığı, sarmal program yaklaşımının esas alınarak düzenlendiği görülmektedir. Ayrıca içeriğin tematik yaklaşıma göre düzenlenmesi ve diğer disiplinlerle ilişki kurulmasının üzerinde durulmuştur.

Tablo 4. Fransa, İngiltere ve Türkiye İlköğretim Yabancı Dil Öğretim Programlarındaki Öğretim Süreçleri Açısından Karşılaştırılması

FRANSA	<p>Fransa ilköğretim yabancı dil programında, öğrencilere gerekli beceri ve yetilerin kazandırılması için öğrenme-öğretme sürecinin öğrenci, eylem ve süreç odaklı olması gerektiği belirtilmektedir. Öğretim sürecinde öğrenciyi teşvik etmek, kendi gözlemlerini yapmalarına izin vermek, meraklarını uyandıracak sorular sormak ve farklı çözümler içeren etkinlikler yapmak son derece önemlidir. Programda öğrencilerin bağımsız bir şekilde öğrenmelerini teşvik etmek bu kademedeki yabancı dil öğretiminin asıl amaçlarından biri olarak belirtilmiştir. Bu hedefe ulaşmak için günlük yaşam durumlarını içeren etkinlikler ve dijital yazılım/programlar gibi kendi kendine öğrenme materyallerinin kullanımı önemli role sahiptir. Programda öğretim yöntem ve tekniklerinin çeşitlendirilmesinin öğrencilerin ilgisini ve merakını uyandırması, mevcut bilgilerin kalıcı olması ve yeni bilgileri edinmeleri bakımından yararlı olacağı vurgulanmaktadır (Ministère de l'Education Nationale et de la Jeunesse, 2019).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fransa ilköğretim yabancı dil öğretim programında öğretim süreci aşağıdaki maddeler dikkate alınarak düzenlenmeye çalışılmıştır; • Öğrenilenleri bir bağlama oturtmak ve öğrencide beklenti oluşturmak için sınıf içinde tiyatro, şarkı ve rol yapma gibi eğlenceli etkinlikler tercih edilir. • Disiplinler arası projeler ile hem öğrencilerin belirlenen hedeflere ulaşmak için gerekli becerileri geliştirmeleri hem de öğrenme sürecinde süreklilik ve tutarlılık sağlanmaya çalışılır. • Öğretmenlerin, çocukların eleştiriye açık olmalarını ve hata yapmaktan korkmamalarını sağlamak için uygun bir öğrenme ortamı oluştururlar. • Öğrencilerin ilerlemelerine yardımcı olacak günlük etkinlikler, düzenli olarak sınıf ortamında tekrarlanır ve öğrencilere temel diyalogların alıştırmaları düzenli olarak yaptırılır. • Çocukların yeni öğrendikleri kelime ve ifadeleri kullanabilecekleri roller düzenlenmeli ve kendilerini rahat edecekleri sınıf ortamının oluşturulmasına dikkat edilir.
İNGİLTERE	<p>İngiltere yabancı dil öğretim programında öğretim süreçleri hakkındaki açıklamalar öğrenci ve öğretmenlerin görevleri şeklinde sunulmuştur. Bunlar, programın daha iyi anlaşılmasını sağlamak amacıyla belirlenen hedef ve içerikler ile uyumlu olacak şekilde verilmiştir. Programda öğretmenlerin görevleri tanımlanırken, öğrencileri herhangi bir yabancı dilin öğreniminde uygulayabilecekleri stratejilerle tanıştırmaları üzerinde sıkça durulmaktadır. Öğretmen ders planı hazırlarken öğrencilerinin farklı deneyimlerini, güçlü ve zayıf yanlarını ve ilgi alanlarını dikkate alarak öğretim yöntem, teknik ve stratejileri belirler. Çocuklar, farklı stratejiler seçip kullanarak, dilin nasıl öğrenildiği konusunda farkındalık oluştururlar ve planlama becerilerini geliştirirler (UK Department for Education, 2013).</p> <ul style="list-style-type: none"> • İngiltere ilköğretim yabancı dil öğretim programında öğretim süreci aşağıdaki maddeler dikkate alınarak düzenlenmeye çalışılmıştır;

- Öğretmenler, çocuklarının nasıl öğrendiğini en iyi bilen kişilerdir ve başarılı bir dil öğrenimi için en iyi koşulları yaratmaya çalışırlar.
- Öğrencilerin dersten zevk almasını sağlayacak uyarıcılar kullanılarak ve düzenli alıştırmalar yaparak öğrencilerin birbirleriyle etkileşim kurması için fırsatlar yaratılır.
- Çocukların yeni dilin seslerini ve kalıplarını duyması ve alışması için zengin ve çeşitli bir dil girdisi sağlanır ve motivasyonlarını artırmak için etkinlikler düzenlenir.
- Programda erken yaşlarda dil öğreniminde dinleme ve konuşma becerilerinin geliştirilmesine ağırlık verilmektedir. İlk sınıflarda çocuklar zamanlarının çoğunu dinleyerek, konuşarak ve sözlü etkileşimde bulunarak geçirirler.
- Öğrencilere düzenli ve sık aralıklarla yapılan alıştırmalar ile telaffuzlarını ve tonlamalarını geliştirme fırsatı verilir. Çocukların yeni dilin ses kalıplarına maruz kalması ilk sınıflarda özellikle önemlidir; çünkü ana dillerinden farklı olarak çocuklar yabancı dil öğrenirken dil deneyimlerinin çoğunu sınıf ortamında kazanırlar.

Türkiye ilköğretim yabancı dil öğretim programının amacı, öğrencilerin dil kullanma yeteneklerini doğru ve uygun bir şekilde geliştirmek olduğundan, programın hazırlanmasında farklı öğrenme yaklaşımlarından faydalanılmıştır. Genel olarak yapısal, durumsal, kavramsal, konu odaklı, süreç odaklı ve beceri odaklı yaklaşımlar bir araya getirilerek programda kullanılmaktadır. Öğrencilerin yabancı dili bir çalışma konusu olarak öğrenmek yerine bir iletişim aracı olarak deneyimlemeleri amaçlanır. Yabancı dilin yaparak-yaşayarak öğrenilmesi gerektiği, yani, soyut bir egzersiz olarak uygulanmak yerine, gerçek iletişimsel amaçlar için günlük etkileşimler sırasında kullanılması gerektiği vurgulanmaktadır. Sınıf içi etkileşimlerle öğrencilerin İngilizceyi sürekli ve düzenli kullanmaları amaçlanmaktadır (MEB, 2018).

- Türkiye ilköğretim yabancı dil öğretim programında öğretim süreci aşağıdaki maddeler dikkate alınarak düzenlenmeye çalışılmıştır;
- Derslerde, öğrencilerin kendilerini rahat hissettikleri ve öğrenme süreci boyunca desteklendikleri keyifli ve motive edici bir öğrenme ortamı oluşturmaya çalışılır.
- İngilizcenin bir iletişim aracı olarak kullanıldığı drama ve canlandırma gibi öğrencilerin derste öğrendiklerini kullanabilecekleri uygulamalı etkinlikler kullanılır.
- Her sınıf düzeyinde öğrencilerin seviyelerine uygun alıştırmalarla iletişimsel yeterliliğe ulaşabilmeleri, problem çözme becerilerini geliştirmeye odaklanmaları ve gittikçe bağımsız şekilde konuşabilmeleri sağlanmaya çalışılır.
- İngilizcenin ihtiyaç ve istekleri ileme, görüş ve fikirleri dile getirme, başkalarıyla iletişim kurma gibi yabancı dilin etkileşimli bir bağlamda özgün bir şekilde kullanımına özendirilmeye çalışılır. Derslerde dilbilgisi kuralları üzerinde çok durulmadan iletişim becerileri geliştirilmeye çalışılır.
- Sınıfta kullanılan materyaller, İngilizceyi gerçek hayatta kullanıldığı gibi göstermek için mümkün olduğunca otantik kaynaklardan alınmıştır.
- Programda içeriği oluşturan konu ve temalar belirlenirken farklı gelişim seviyelerindeki öğrencilerin çeşitli ihtiyaçları dikkate alınarak İngilizce öğrenimi ilgi çekici ve eğlenceli hale getirilmeye çalışılır.

TÜRKİYE

Tablo 4’te görüldüğü gibi ilgili ülkelerin programları incelendiğinde, her üç ülkede de programın öğrenci merkezli tasarlandığı görülmektedir. Her üç ülke programında da, sınıf içi etkinliklerin öğrencilerin katılımının destekleneceği türden olduğu söylenebilir. Türkiye ve Fransa’da doğrudan etkinlik örneklerine yer verilmiş olsa da, her üç ülkenin öğretim programında da öğrenme ortamının öğrencilerin ilgisini çekebileceği ve tüm öğrencilerin katılımının sağlanabileceği türden olması önerilmektedir. Her üç programda da öğrencilerin yaş gruplarına uygun özgün materyal ve içerik kullanımına vurgu yapılmıştır.

Her üç programda iletişim odaklı yaklaşım benimsemiştir ve yabancı dil programları ilk yıllarda konuşma ve dinleme becerilerine ağırlık verilecek şekilde düzenlenmiştir. Okuma ve yazma becerilerine ileriki yıllarda yer verilmeye başlanmıştır. Öğretmenlerin sınıf içindeki uygulamaları arasında farklılıklar bulunsa da, incelenen yabancı dil öğretim programları eğitim durumları açısından dilbilgisi öğretimine ağırlık vermek yerine, dilin dört temel becerisi olan konuşma, dinleme, okuma, yazma becerilerinin edinilmesine yöneliktir. Bununla birlikte üç ülkenin öğretim programında da öğrenme-öğretme sürecinde öğrencinin aktif rol oynaması, hedef dilin temel becerilerinin geliştirilerek günlük

hayatta kullanılması, dilin iletişimsel yönüyle benimsemesi noktaları üzerine odaklanılmıştır. Bu kapsamda sınıf içi uygulamalarda iletişim temelli etkinlikler ve görevler öne çıkmaktadır.

Tablo 5. Fransa, İngiltere ve Türkiye İlköğretim Yabancı Dil Öğretim Programlarındaki Değerlendirme Sistemleri Açısından Karşılaştırılması

FRANSA	<p>Fransa ilköğretim yabancı dil öğretim programında değerlendirme sistemlerinin amacı, yabancı dil öğrenim sürecini takip etmek ve belirlenen hedeflere hangi düzeyde ulaşıldığını kontrol etmek olarak ifade edilmiştir. Yabancı dilin istikrarlı bir şekilde öğrenilmesi, ele alınan kültürel konuların ne ölçüde edinildiği ve yetersiz kalan konularda gerekli dönütlerin verilmesi yoluyla gerçekleşir. Yabancı dil öğrenim süreci, ister sesli ister görsel yollarla olsun, ölçme ve değerlendirmenin kapsayıcı olması amaçlanmaktadır (Ministère de l'Education Nationale et de la Jeunesse, 2019).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fransa ilköğretim yabancı dil öğretim programında ölçme ve değerlendirmenin amaçları aşağıdaki maddeler halinde belirlenmiştir; • Kısa ve uzun vadede öğrenci, öğretmen ve velilere öğrencilerin kazanımlarına ulaşma dereceleri hakkında geribildirim verme, • Belirlenen hedeflere dayalı olarak bireysel ve genel öğrenme başarısı hakkında bilgi verme, • Öğrencilere tavsiyede bulunma, öğüt ve ipuçları verme ve böylece öğrenme bilincini destekleme, • Öğretmenin öğrenme basamaklarını iyileştirmesine yardımcı olma, • Öğrencilere kendilerinin ve arkadaşlarının performanslarını değerlendirme konusunda yardımcı olma ve öğrenme süreçlerini aktif olarak yönetme ve iyileştirmek. • Bütün bu değerlendirmelerin kayıt altına alınıp öğrencinin yabancı dil öğretiminin takip edilebildiği bir portfolyo oluşturulur. Bu portfolyoda öğrencinin okulda yapmış olduğu etkinliklere ek olarak okul dışında hedef dile yönelik yaptığı çalışmalar da bulunur.
İNGİLTERE	<p>İngiltere yabancı dil öğretim programında sadece öğrenme ürününün değil, öğrenme sürecinin de izlenip değerlendirilmesi gerektiği görüşü benimsenmiştir. Bu yüzden değerlendirme türlerinden portfolyo değerlendirme yöntemi kullanılmaktadır. Bu şekilde hem öğrencilerde öğrenim sürecinde nerede oldukları ile ilgili kişisel farkındalık oluşturulmuş hem de sonraki sınıflarda öğretmenlere öğrencilerin hazır bulunuşlukları ile ilgili fikir verilmiş olur. Programda değerlendirme sisteminin temel amaçlarından biri, öğrencilerin öğrenme süreci ve ilerlemelerinin takip edilebilmesi, öğretmenin ders planlamasına rehberlik etmesidir. Öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma temel becerilerinde geldikleri seviyeyi ölçmek ve yetersiz oldukları alanlarda destek olmaktır (DERA, 2015).</p> <p>İngiltere ilköğretim yabancı dil öğretim programında ölçme ve değerlendirmenin amaçları aşağıdaki maddeler halinde verilmiştir;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Öğrencilerin telaffuz ve tonlamadaki eksikliklerinin tespit edilmesi ve düzeltilmesi, • Sınıf öğretmenlerinin yabancı dil bilgileri ve kullandıkları öğretim yöntem ve tekniklerin sınıf seviyesine ve öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine uygunluğunun kontrol edilmesi, • Öğretim yılı başlangıcında öğrencilerin benzer yeterlilik seviyelerine sahip olup olmadıklarının kontrol edilmesi, • Öğretmenlerin uygulamış oldukları sınavların etkili bir yabancı dil öğrenimi için yetersiz ve zorlayıcı olup olmadığının kontrol edilmesi, • Öğrenme sürecinde kullanılan yöntemlerin ne kadar verimli olduğuna dair sonuçların belgelenmesi ve sonraki sınıflarda kullanılacak yöntemler açısından temel oluşturması, • Performans seviyelerine göre öğrencilerin gruplara ayrılması ve oluşturulan bu grupların değerlendirme sonuçlarının diğer gruplarıncilerle önceden belirlenmiş standartlar ışığında karşılaştırılması, • Öğrencilerin yeterliliklerinin, öğrenme becerilerinin ve dil deneyimlerinin belirlenen hedeflere ulaşmada ne kadar etkili olduklarının değerlendirilmesidir.

TÜRKİYE

Türkiye yabancı dil öğretim programında öğrencilerin ve öğrenme sürecinin değerlendirilmesi, yabancı dil öğretiminin önemli bir parçası olarak kabul edilir ve öğrenme ürününün tek başına değerlendirilmesinin yeterli olmayacağı, öğrenme sürecinin de ayrıntılı bir şekilde değerlendirilerek analizinin yapılması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu nedenle, yazılı sınavlar gibi klasik ölçme araçları yanında, performans ödevleri, projeler, öz değerlendirme gibi alternatif ölçme ve değerlendirme yollarının kullanılması teşvik edilmektedir. Öğrencilerin iletişimsel yeterliklerin gelişiminde kendi ilerlemelerini ve başarılarını izlemeleri teşvik edildiğinden ve beklendiğinden programda öz değerlendirme de vurgulanmaktadır (MEB, 2018).

- Türkiye ilköğretim yabancı dil öğretim programında ölçme ve değerlendirmenin amaçları aşağıdaki maddeler halinde verilmiştir;
- Dört temel dil becerisini ve bunların bileşenlerinin kapsamlı değerlendirmesini yapmak,
- Öğrencilerin öğrenme stilleri ve bilişsel ve duyuşsal özellikleri hakkında fikir sahibi olmak,
- Yabancı dil programında belirtilen öğrenme ve öğretme metodolojisi ile hedeflerin tutarlı olup olmadığını kontrol etmek,
- Derste kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerin öğrencilerin gelişim düzeylerine uygunluğunu kontrol etmek,
- Yapıcı ve yararlı geri bildirimler ile öğrencilerin hem eksik bilgilerinin hatırlatılmasını hem de öz değerlendirme yapmalarını sağlamak,
- Öğrencilerin güçlü ve zayıf yönlerini belirlemelerine ve üzerinde çalışılması gereken alanları belirlemelerine yardımcı olmak.

Tablo 5’te görüldüğü gibi programın değerlendirilmesi ile ilgili açıklamalara her üç ülkede de hem ürüne hem sürece yönelik ölçme ve değerlendirme yapıldığı görülmektedir. Bireysel farklılıklara göre ölçme ve değerlendirme Fransa’da tam ve İngiltere’de kısmen varken, Türkiye’de bu tür bir açıklama bulunmamaktadır. Fransa ve Türkiye’de değerlendirme türleriyle açıklamalara yer verilmiş olup, İngiltere’de bu kısmın eksik bırakılarak öğretmenlere esneklik verildiği söylenebilir.

Sonuç ve Tartışma

1. Her üç ülkede öğretim programlarının okul ve sınıf düzeyinde uygulanabilmesi için ders programları ve yıllık planlar düzenlenmiştir. Bu programlar çerçeve programlar olup öğretmenler, öğrencilerin hazır bulunuşluklarını ve sınıf koşullarını göz önünde bulundurarak her sınıf için farklı ders planları hazırlar. İlköğretim yabancı dil programları hedefler bakımından incelendiğinde İngiltere ve Fransa’da ulusal standartlar belirlenmiş fakat program geliştirme çalışmaları yerel otoritelere bırakılmıştır. Eğitim kurumları bu standartlara bağlı kalmak şartıyla öğretim programlarını düzenleme konusunda özgür bırakılmıştır. Türkiye’de ise program merkezi biçimde hazırlanarak ülke çapında aynı şekilde uygulanmaktadır ve uygulayıcılara kendi ders programlarını hazırlama konusunda esneklik bırakılmamıştır. Avcı (2018), merkeziyetçi olmayan bir politika benimsemenin eğitimin her alanında verimliliği ve buna bağlı olarak eğitimde kaliteyi artıracak ifade etmiştir.

2. Türkiye ve Fransa’da hedefler belirlenirken CEFR hedefleri doğrultusunda dört dil becerisinin kazandırılmaya çalışıldığı görülmektedir. Ancak dört dil becerisinde ulaşılması beklenen hedefler bakımından ülkeler arasında değişiklikler bulunmaktadır. Fransa’da öğrencilere, A1 seviyesinde dört dil becerisini, A2 seviyesinde de okuma ve yazma becerilerini, Türkiye’de öğrencilere A1 ve A2 seviyesinde dört dil becerisinin kazandırılmasını hedeflemektedir. İngiltere’de hedefler belirlenirken CEFR programı veya ulaşılması gereken hedef seviyelerinden bahsedilmemiştir. Ayrıca Türkiye’de program dört temel dil becerisini temel alacak şekilde düzenlenirken, Fransa’da önceliğin dinleme ve konuşma becerilerine verildiği ve İngiltere’de ulusal program doğrultusunda ulaşılması istenen hedeflerin okuma, yazma, dil bilgisi ve kelime hazinesi

olduğu görülmektedir. Alpar (2013), çalışmasında etili bir yabancı dil öğretim programının hedef dilin kültürünü de içermesinin dilin daha kolay öğretilmesinin yanı sıra öğrencilere evrensel değer sistemi ve farklı bakış açıları kazandıracağını da belirtmektedir.

3. İlgili ülkelerde ilköğretim kademesinde öğretilen yabancı diller arasında farklılıklar mevcuttur. Fransa'da ilköğretim kademesinde öğretilen yabancı diller büyük oranda İngilizce olmak üzere, Almanca ve İspanyolcadır. İngiltere'de öğretilen yabancı diller öncelikle Fransızca olmak üzere İspanyolca ve Almancadır. Türkiye'de ise ilköğretim kademesinde sadece İngilizce öğretilmektedir. Ayrıca İngiltere'de öğrenciler tercih etmeleri halinde antik yabancı dillerden (Latince ve Eski Yunanca) birini öğrenebilirler. Ancak bu dillerde yapılan öğretim okuma ve yazmadan ibarettir.

4. Üç ülkenin programlarında hedefler belirlenirken öğrencilerin ne yapması gerektiğini belirtecek şekilde düzenlenmiştir. Ayrıca üç ülkenin de programı incelendiğinde, hedeflerin yabancı dili öğrenmeye yeni başlayan öğrencilere uygun olacak şekilde genel ve basit ifadelerden oluştuğu görülmektedir. Bu nedenle belirlenen hedeflerin öğrencilerin seviyelerine uygun olduğu söylenebilir.

5. İçerik açısından karşılaştırma yapıldığında, Fransa ve İngiltere'de içeriğin genel başlıklar altında fazla ayrıntıya girilmeden sunulduğu, Türkiye'de ise daha ayrıntılı ve açıklayıcı olduğu söylenebilir. Fransa ve İngiltere'de içeriğin seçiminde ve düzenlemesinde bazı ölçütlere bağlı kalınarak genel bir çerçeve şeklinde sunulmuş ve esneklik söz konusudur. Türkiye'de ise yabancı dil dersinin içeriğinde konu başlıkları her sınıf seviyesi için ayrı ayrı olacak şekilde net bir şekilde belirtilmiştir. Burada esneklik söz konusu değildir. Fransa ve İngiltere'de, içerik genel çerçeve olarak sunulmuş, her sınıf seviyesinde nasıl uygulama yapılacağı öğretmenlere bırakılmıştır. Solak (2013), yabancı dil öğretmeni yetiştirme sistemlerini incelediği çalışmasında Finlandiya'da öğretim programı hazırlanması ve ders materyallerinin seçimi hususunda öğretmenlere yetki ve özgürlük verildiğini, Türkiye'de benimsenen merkezi yönetim sistemi yapısı gereği öğretmenlere bu şekilde bir esneklik sunulmadığını ifade etmiştir.

6. Fransa, İngiltere ve Türkiye ilköğretim yabancı dil öğretim programları incelendiğinde, ilk sınıflarda içeriği oluşturan temaların öğrencilerin konuşma becerisinin kazandırılmasına yönelik alıştırmalara ağırlık verildiği görülmektedir. Her üç ülkede içerik sarmal program yaklaşımının esas alınarak düzenlendiği görülmektedir. Öğrencilerin dili doğru telaffuz ve tonlama ile konuşmayı öğrenmeleri sağlanmaya çalışılmıştır. Diğer dil becerileri ve dilbilgisi kurallarının öğretilmesine ileriki sınıflarda başlanmaktadır. Cameron (2001), tema temelli yabancı dil öğretiminin çocukların doğal öğrenme biçimine uygun olduğunu ve bu öğretim şeklinin dil öğrenim sürecinde öğrencilerin motivasyonunu yükselttiğini ve dili anlamlı öğrenmelerine olumlu bir etkisinin bulunduğunun üzerinde durmuştur.

7. Her üç ülkede de programların öğrenci merkezli hazırlandığı görülmektedir. Ayrıca üç ülkenin programında da sınıf içi dil etkinlik örneklerinin öğrencinin derse katılımının sağlanabileceği şekilde düzenlenmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

8. Her üç ülkenin öğretim programında da öğrenme ortamının öğrencilerin ilgisini çekebileceği ve tüm öğrencilerin katılımının sağlanabileceği türden olması sağlanmaya çalışılmıştır. Her üç programda da öğrencilerin yaş gruplarına uygun özgün materyal ve içerik kullanımına dikkat edilmiştir. Mayer ve Harris (2010), ilköğretimin ilk sınıflarında yabancı dil derslerinde iletişim temelli oyunlar oynamanın derslerin daha eğlenceli hale gelmesi, öğrencilerin derse olan ilgilerinin artması ve olumlu sınıf ortamı oluşturulmasında etkili olduğunu vurgulamıştır.

9. Her üç programda da iletişim odaklı yaklaşım benimsemiştir ve ilk yıllarda konuşma ve dinleme becerilerine ağırlık verecek şekilde düzenlenmiştir. Okuma ve yazma becerilerine ileriki yıllarda yer vermeye başlanmıştır. Öğretmenlerin sınıf içindeki uygulamaları arasında farklılıklar mevcut olsa bile incelenen yabancı dil öğretim programları eğitim durumları açısından yabancı dil öğrenim sürecinin sonraki kısımlarında ele alınması gerektiği düşünülen dilbilgisi öğretiminden ziyade, öncelikli olarak dört temel dil becerisi olan konuşma, dinleme, okuma, yazma becerilerinin geliştirilmesine yöneliktir.

10. Ülkelerin öğretim programları öğrenme/öğretme sürecinde öğrencinin aktif rol oynamasını, hedef dilin temel becerilerini geliştirerek dili günlük hayatta kullanmasını, dili iletişimsel yönüyle benimsemesini vurgulamışlardır. Bunların sağlanması için sınıf içi uygulamalarda iletişim temelli etkinlikler ve sınıf içi ve dışında verilen ödev ve görevler etkin rol oynamaktadır. Demirel (2015) öğrenim sürecini, öğrenciler için öğrenme yaşantıları düzeneği ve öğretmenler için öğretme yaşantısı düzeneği olarak hem öğrenciye hem öğretmene dönük olacak şekilde iki yönlü bir süreç olarak ele alınması gerektiğini vurgulamıştır.

11. Her üç ülkede de hem ürüne hem sürece dönük alternatif değerlendirme yaklaşımlarına yer verildiği görülmektedir. Bireysel farklılıklara göre ölçme ve değerlendirme Fransa’da tam ve İngiltere’de kısmen varken, Türkiye’de bu tür bir açıklama bulunmamaktadır. Özdemir (2010) araştırmasında ürün kadar sürecin de değerlendirildiği ve süreçte öğrencilerin üst düzey düşünme ve problem çözme gibi bilişsel beceriler yanında yaratıcılıkların da öne çıktığı alternatif değerlendirme yaklaşımlarının kullanılmasına önem verilmesi gerektiğini belirtmiştir.

12. Fransa ve Türkiye’de değerlendirme türleriyle açıklamalara yer verildiği, İngiltere’de ulusal düzeyde değerlendirme sistemlerinin nasıl olması gerektiği konusunda genel ilkelerin bulunduğu çerçeve belirlenmiş ve bölgesel düzeyde öğretmenlere esneklik verildiği söylenebilir. Taş ve Aykaç (2020) çalışmalarında değerlendirme sistemleri ile yapılandırmacı sistemin gerektiği gibi uyumlu olmaması, programların geliştirilmesinden önce öğretmenlerin görüşlerinin alınmaması ve geliştirilen program hakkında öğretmenlerin yeterince aydınlatılmamasını yabancı dil öğretim programında karşılaşılan sorunlar arasında olduğunu ifade etmişleridir.

Öneriler

1. Hedeflere İlişkin Öneriler

Hedefler belirlenirken öğrenci ilgi ve ihtiyaçları daha fazla dikkate alınmalıdır. Bu doğrultuda yabancı dil öğretim programlarının geliştirilmesi aşamasında okullara ve öğretmenlere daha fazla yetki ve sorumluluk verilebilir.

Hedefler, iletişimsel becerilerin geliştirilmesine yönelik olarak düzenlenmelidir. Özellikle ilköğretimin ilk kademesinde sözel beceriler olan dinleme ve konuşma becerilerinin geliştirilmesine öncelik verilmelidir.

2. İçeriğe İlişkin Öneriler

Yabancı dil öğrenimi sadece kelime ve dilbilgisi kurallarını öğrenmekle sınırlı kalmamalıdır. Öğrencilerin farklı kültürleri tanınması ve anlaması da önemlidir. Bu nedenle kültürel farkındalığı artırmaya yönelik olarak toplumsal ve kültürel değerler ile ilgili konu ve temalar ilköğretimin son sınıflarının yabancı dil derslerinin içeriğine eklenebilir.

Programın içerik kısmını oluşturan konu ve temalar belirlenirken programın uygulayıcısı olan öğretmenlerin görüşleri alınmalı ve içeriği oluşturan konu ve temaların seçiminde öğretmenlere esneklik verilmelidir.

3. Öğretim Süreçlerine İlişkin Öneriler

İletişim temelli öğretimin gerektirdiği üzere dinleme ve konuşma becerilerinin geliştirilmesine yönelik sınıf içi ve sınıf dışı etkinliklere daha fazla ağırlık verilmelidir. Yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımı, öğrencilerin daha interaktif ve etkileşimli bir öğrenme deneyimi yaşamalarına imkan verecektir. Bu nedenle, yabancı dil öğretim sürecinde teknolojik araçlardan çok daha fazla faydalanılmalıdır.

Telaffuz konusu öğrencilerin yabancı dil öğrenirken en çok sıkıntı çektikleri noktalardan biridir. Bu noktada derslerin son kısımlarında öğrencilerin hedef dilin fonetik yapısına alışmalarını sağlayacak etkinliklere yer verilebilir. İnternet ve sosyal medya aracılığıyla öğrencilerin hedef dilde arkadaşlar bulup konuşmaları teşvik edilebilir.

4. Değerlendirme Sistemlerine İlişkin Öneriler

Öğrenme ürünü ile birlikte öğrenme sürecinin de detaylı bir şekilde değerlendirilmesi yapılmalıdır. Programda süreç değerlendirilmesinde kullanılacak yöntem ve tekniklerle ilgili daha aydınlatıcı açıklamalara yer verilmelidir. Bu konuda öğretmenlere yardımcı olması için performans ve proje ödevleri ile ilgili örneklerle yer verilebilir. Programda değerlendirme sistemleri konusunda öğretmenlere daha fazla esneklik sağlanmalıdır. Her ne kadar yabancı dil öğretim programlarında öğretmenlere değerlendirme sistemleri açısından esneklik sağlanması objektif değerlendirmeden uzaklaşmak gibi görünse de öğrencilerin sınav anındaki performanslarından ziyade süreç içerisindeki gelişimlerinin ve katkılarının değerlendirilmesi bakımından yararlı olacaktır.

Etik Kurul İzni

Bu makale etik kurul izni gerektiren bir çalışma grubunda yer almamaktadır.

Katkı Oranı Beyanı

Yazarlar makaleye eşit oranda katkı sağlamış olduklarını beyan eder.

Çıkar Çatışması Beyanı

Makale yazarları aralarında herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan eder.

Kaynakça

- Acat, B. (2009). Öğrenci merkezli yabancı dil eğitimi. *Eğitime Bakış Dergisi*, (14), 15-19.
- Acıroğlu, E. (2020). *Yabancı dil olarak İngilizce öğretimi alanındaki araştırma eğilimleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Alpar, M. (2013). Yabancı dil öğretiminde kültürel unsurların önemi. *The Journal of Language and Linguistic Studies*, 9(1), 95-106.
- Aldım, Ü. F. (2018). *İlkokul İngilizce öğretim programlarının karşılaştırılması (Finlandiya, Polonya ve Türkiye örneği)* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Avcı, B. (2018). *Türkiye, Norveç ve Danimarka ilköğretim İngilizce dersi öğretim programları ile İngilizce öğretmeni yetiştirme programlarının karşılaştırılması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Cameron, L. (2001). *Teaching languages to young learners*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Chomsky, S. (1966). *Linguistic theory*. London: Oxford University Press.
- Çakmak, M. (2001). *Ders kitabı inceleme kılavuzu yabancı dil 4-8*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Demirel, Ö. (2015). *Eğitimde program Geliştirme*. Ankara: Pegem A Yayınları.
- Demirel, Ö. (2021). *Yabancı Dil öğretimi: dil pasaportu, dil biyografisi, dil dosyası*. Pegem A Yayınları.
- DERA-Digital Education Resource Archive. (2015, Haziran 12). *The key stage 2 framework for languages*. <https://dera.ioe.ac.uk/id/eprint/5830>
- Education First, English Proficiency Index. (2022, Eylül 21). The world's largest ranking of countries and regions by English skills. <https://www.ef.com.tr/epi/>
- Haznedar, B. (2010, Kasım 11-13). *Türkiye'de yabancı dil eğitimi: Reformlar, yönelimler ve öğretmenlerimiz*. International Conference on New Trends in Education and Their Implications Sempozyumu, Antalya.
- Karasar, N. (2002). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Long, R. & Danechi, S. (2022). *Language teaching in schools (England)*. House Of Commons Library, 07388, 1-34.
- Mayer, B. & Christopher H. (2010). *Libraries got game aligned learning through modern board games*. Chicago: American Library Association.
- MEB. (2017, Ağustos 17). Türk eğitim sistemi-2017. http://sgb.meb.gov.tr/eurydice/kitaplar/Turk_Egitim_Sistemi_2017/TES_2017.pdf
- MEB. (2018, Ağustos 10). İngilizce dersi öğretim programı (İlkokul ve ortaokul 2 -8. sınıflar). <http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=327>
- MEB. (2022, Ağustos 11). Haftalık ders çizelgeleri. <https://ttkb.meb.gov.tr/www/haftalik-ders-cizelgeleri/kategori/7>
- Ministère de l'Éducation Nationale, de l'enseignement supérieur et de la recherche. (2016, Ocak 15). *Langues vivantes, Cycle-2*. <https://eduscol.education.fr/document/14557/download>

- Ministère de l’Education Nationale et de la Jeunesse. (2019, Ocak 11). *Guide pour l’enseignement des langues vivantes*. Web: <https://eduscol.education.fr/document/347/download>
- Ministère de l’Education Nationale et de la Jeunesse et des Sports. (2020, Ocak 7). *Programme du cycle 2*. [Programme2020_cycle_2_comparatif_1313245.pdf \(education.fr\)](https://eduscol.education.fr/document/347/download)
- Özdemir, S. M. (2010). İlköğretim öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarına ilişkin yeterlilikleri ve hizmet içi eğitim ihtiyaçları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(4), 787-816.
- Özmat, D. (2017). *İngilizce öğrenmeyi zorlaştıran faktörler* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Solak, E. (2013). Finlandiya ve Türkiye’de ilkokul düzeyinde yabancı dil öğretimi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(28), 296-301.
- Taş, S. & Aykaç, N. (2020). Türkiye’de ortaöğretim sisteminin sorunları ve değerlendirilmesi: Bir meta sentez çalışması. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 22-41.
- Türkoğlu, A. (1985). *Fransa, İsveç ve Romanya eğitim sistemleri “Karşılaştırmalı bir araştırma”*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Tok, H. (2006). *Avrupa Birliği ülkelerinde ve Türkiye’de uygulanan yabancı dil öğretim programlarının karşılaştırılması* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- UK Department for Education. (2013, Temmuz 22). Languages programmes of study: Key stage 2. https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/239042/PRIMARY_national_curriculum_Languages.pdf
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

